

WALK ON THE WILD SIDE

SALA, Toni
Entomologia
Edicions 62. Col·lecció «El Balanci»
núm. 303. Barcelona, 1997. 124 pàg.

Com en la cançó de Lou Reed, molts dels personatges d'*Entomologia* caminen pel costat salvatge de la vida: des del jove net que aconsegueix el plaer a través de retardar-se'l o abstenir-se'n fins al celebrat violinista que es realitza plenament com a home practicant, de nits, l'assassinat gratuït. Tot un catàleg de criminals, suïcides i neuròtics; tot un mostrari, sobretot, d'éssers humans que reflexionen sobre el sentit de la vida, la fràgil frontera entre la bondat i la maldat, l'èxit i el fracàs, la vida i la mort. Un col·lectiu humà on cada membre s'absorbeix en la solució dels seus problemes personals, dels seus amors, odis i temors.

Toni Sala analitza maneres d'obrar i de pensar amb l'objectivitat d'un entomòleg que estudia una espècie d'insectes fins ara desconeguda, i ens ofereix els resultats d'aquest examen, que mostren el costat salvatge o la cara oculta de la realitat, en les cinquanta prosas literàries –del conte a la prosa poètica– que formen el seu primer llibre, guardonat amb el premi Documenta 1996.

És reconfortant que un llibre com aquest hagi guanyat el Documenta. I més en aquests temps que corren, quan hi ha qui

diu que les editorials busquen els escriptors a premiar entre les cares i veus conegudes de ràdio i de TV. No cal dir que Toni Sala no és cap presentador de telenotícies ni cap futbolista famós o vedette del Paral·lel; de fet, és fins i tot un perfecte desconegut en el món de les lletres catalanes. Premiar *Entomologia* és premiar la literatura, és reconèixer una consistent aposta literària d'un escriptor amb excel·lents perspectives de futur.

Toni Sala té coses a dir i sap com dir-les; les seves proses no són simples exercicis d'estil buits de significat, sinó que corpenen, inquieten, deixen pòsit en la memòria del lector. Els temes que tracta són poc freqüents en la nostra assenyada i políticament correcta literatura catalana. També és summament atractiu, a més de gairebé insòlit, el to emprat per l'autor, amarat d'unes equilibrades dosis d'acritud i cinisme. I, per acabar-ho d'adobar, Toni Sala se'ns revela com un profund coneixedor de la llengua, hàbil manejador de conceptes i de mots, que sap construir-se una prosa clara i precisa, sense adornaments superflus; un perfecte vehicle, en definitiva, per a les seves idees i obsessions.

Les proses d'*Entomologia*, tot i que mancades de referències al temps i a l'espai, saben defugir l'última moda d'explicar històries situades fa cent, dos-cents o cinc-cents anys, i connecten amb les inquietuds del món occidental a les portes del segle XXI. De fet, la lectura d'aquest llibre em fa pensar en una frase de Lawrence Durrell, del seu cèlebre *Quartet d'Alexandria*: «En art, el clàssic és aquell que s'acorda intencionadament amb la cosmologia de la seva època». D'acord amb Durrell, *Entomologia* és, des d'ara mateix, un clàssic.

Toni Hernández Tresserras